ĢENERĀLADVOKĀTES LAILAS MEDINAS
SECINĀJUMI,
sniegti 2024. gada 20. jūnijā [1]

Apvienotās lietas no C-258/23 līdz C-260/23

***IMI – Imagens Médicas Integradas SA* (C-258/23)**
***Synlabhealth II SA* (C-259/23)**
SIBS – Sociedade Gestora de Participações Sociais SA,
SIBS, Cartões – Produção e Processamento de Cartões SA,
SIBS Processos – Serviços Interbancários de Processamento SA,
SIBS International SA,
SIBS Pagamentos SA,
SIBS Gest SA,
SIBS Forward Payment Solutions SA,
***SIBS MB SA* (C-260/23)**
pret
Autoridade da Concorrência

(*Tribunal da Concorrência, Regulação e Supervisão* (Konkurences, sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas un uzraudzības lietu tiesa, Portugāle) lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu)

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu – Konkurences tiesību normu pārkāpums – LESD 101. un 102. panta piemērošana, ko veic valsts konkurences iestāde – Elektroniskā pasta vēstuļu konfiskācija – Prokuratūras izdotais orderis – Eiropas Savienības Pamattiesību harta – 7. pants – Tiesību uz saziņas neaizskaramību apdraudējums

I. Ievads

1. Trijos lūgumos sniegt prejudiciālu nolēmumu, kas ir šo apvienoto lietu priekšmets, *Tribunal da Concorrência, Regulação e Supervisão* (Konkurences, sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas un uzraudzības lietu tiesa, Portugāle) uzdod Tiesai trīs prejudiciālus jautājumus par Eiropas Savienības Pamattiesību hartas (turpmāk tekstā – "Harta") 7. panta interpretāciju.

2. Šie jautājumi ir uzdoti saistībā ar trim tiesvedībām starp *IMI – Imagens Médicas Integradas SA* (turpmāk tekstā – "*IMI*"), vairākām *SIBS* grupas sabiedrībām (turpmāk tekstā kopā – "*SIBS*") un *Synlabhealth II SA* (turpmāk tekstā – "*Synlabhealth*") (turpmāk tekstā kopā – "prasītājas pamatlietās") un *Autoridade da Concorrência* (Konkurences iestāde, Portugāle, turpmāk tekstā – "*AdC*") par prasītāju pamatlietās darbinieku tādas elektroniskā pasta vēstuļu konfiskācijas

[1] Oriģinālvaloda – franču.

likumību, kura veikta kratīšanu laikā prasītāju pamatlietās telpās saistībā ar *AdC* izmeklēšanu par iespējamiem Portugāles konkurences tiesību normu, kā arī – atkarībā no konkrētās lietas – ar LESD 101. vai 102. panta pārkāpumiem.

II. Atbilstošās tiesību normas

A. Savienības tiesības

1. Harta

3. Saskaņā ar Hartas 7. pantu "ikvienai personai ir tiesības uz savas privātās un ģimenes dzīves, dzīvokļa un saziņas neaizskaramību".

4. Hartas 52. panta 1. un 3. punktā ir noteikts:

"1. Visiem šajā Hartā atzīto tiesību un brīvību izmantošanas ierobežojumiem ir jābūt noteiktiem tiesību aktos, un tajos jārespektē šo tiesību un brīvību būtība. Ievērojot proporcionalitātes principu, ierobežojumus drīkst uzlikt tikai tad, ja tie ir nepieciešami un patiešām atbilst vispārējas nozīmes mērķiem, ko atzinusi Savienība, vai vajadzībai aizsargāt citu personu tiesības un brīvības.

[..]

3. Ciktāl Hartā ir ietvertas tiesības, kuras atbilst Eiropas Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijā [turpmāk tekstā – "ECPAK"] garantētajām tiesībām, šo tiesību nozīme un apjoms ir tāds pats kā minētajā Konvencijā noteiktajām tiesībām. Šis noteikums neliedz Savienības tiesībās paredzēt plašāku aizsardzību."

5. Hartas 53. pantā "Aizsardzības līmenis" ir paredzēts, ka "nekas no šajā Hartā noteiktā nav interpretējams kā tāds, kas ierobežo vai negatīvi ietekmē cilvēktiesības un pamatbrīvības, kuras atzītas attiecīgās to piemērošanas jomās Savienības tiesību aktos un starptautiskajās tiesībās, kā arī starptautiskās konvencijās, kurām pievienojusies Savienība vai visas dalībvalstis, tostarp [ECPAK] un dalībvalstu konstitūcijās".

2. Direktīva (ES) 2019/1

6. Direktīvas (ES) 2019/1[2] mērķis ir paredzēt konkrētus noteikumus, lai nodrošinātu, ka valsts konkurences iestādēm ir neatkarības garantijas, resursi un izpildes un naudas sodu uzlikšanas pilnvaras, kas nepieciešamas efektīvai LESD 101. un 102. panta piemērošanai. Saskaņā ar tās 31. apsvērumu "valsts konkurences iestādēm vajadzētu būt iespējai veikt visas vajadzīgās uzņēmumu vai uzņēmumu apvienību telpu inspekcijas, ja [..] tās var pierādīt, ka ir pamatots iemesls aizdomām par LESD 101. vai 102. panta pārkāpumu. Šai direktīvai nebūtu jāliedz dalībvalstīm pieprasīt, lai pirms šādu inspekciju veikšanas tiktu iegūta iepriekšēja valsts tiesu iestādes atļauja". Šīs direktīvas 32. apsvērumā *in fine* ir noteikts, ka "pilnvarām izskatīt grāmatvedības vai citus dokumentus būtu jāattiecas uz visu veidu korespondenci, tostarp

[2] Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (2018. gada 11. decembris) par apstākļu nodrošināšanu nolūkā dot dalībvalstu konkurences iestādēm iespēju efektīvāk izpildīt konkurences noteikumus un par iekšējā tirgus pienācīgas darbības nodrošināšanu (OV 2019, L 11, 3. lpp.).

elektroniskiem ziņojumiem, neatkarīgi no tā, ka tie šķietami nav lasīti vai ir izdzēsti". Minētās direktīvas 73. apsvērumā ir norādīts, ka "būtisks elements LESD 101. un 102. panta izpildē ir pierādījumi" un ka "[valsts konkurences iestādēm] vajadzētu varēt par attiecīgiem pierādījumiem atzīt elektroniskos ziņojumus neatkarīgi no tā, ka tie šķietami nav lasīti vai ir izdzēsti".

7. Direktīvas 2019/1 6. panta "Uzņēmuma telpu inspicēšanas pilnvaras" 1. punktā ir paredzēts, ka dalībvalstis nodrošina, lai valsts konkurences iestādes varētu uzņēmumos un uzņēmumu apvienībās veikt jebkādas nepieteiktās inspekcijas, kas nepieciešamas LESD 101. un 102. panta piemērošanai, un lai tām citastarp būtu piešķirtas pilnvaras "izskatīt ar darījumdarbību saistītos grāmatvedības un citus dokumentus neatkarīgi no attiecīgā datu nesēja veida, un tiesības piekļūt visai informācijai, kas ir pieejama inspicējamajam subjektam", kā arī "jebkādā formā izgatavot vai iegūt grāmatvedības vai citu dokumentu kopijas vai izvilkumus". Šī panta 3. punktā ir precizēts, ka "šis pants neskar valsts tiesību aktos paredzētās prasības attiecībā uz valsts tiesu iestādes iepriekšējo atļauju šādu inspekciju veikšanai".

8. Šīs direktīvas 32. panta "Pierādījumu pieļaujamība valsts konkurences iestādēs" ir paredzēts, ka "dalībvalstis nodrošina, lai pierādīšanas līdzekļu veidos, kurus valsts konkurences iestāde pieļauj kā pierādījumus, būtu ietvert[as] [..] elektroniskās ziņas".

B. Portugāles tiesības

9. Portugāles Republikas Konstitūcijas (turpmāk tekstā – "PRK") 34. panta "Mājokļa un korespondences neaizskaramība" 1. punktā ir noteikts, ka "mājoklis un korespondences konfidencialitāte, kā arī citi privātās saziņas līdzekļi ir neaizskarami". Šī panta 4. punktā ir paredzēts, ka "valsts iestādēm ir aizliegts iejaukties korespondencē, telekomunikācijās vai citos saziņas līdzekļos, izņemot gadījumus, kas paredzēti tiesību normās kriminālprocesa jomā".

10. 2012. gada 8. maija *Lei nº 19/2012 (novo regime jurídico da concorrência)* (Likums Nr. 19/2012, ar ko apstiprina jauno tiesisko regulējumu konkurences jomā; turpmāk tekstā – "Konkurences likums") – redakcijā, kas bija piemērojama līdz 2022. gada 15. septembrim, – 18. panta 1. punkta c) apakšpunktā bija paredzēts, ka, izmantojot savas sankciju piemērošanas pilnvaras, *AdC* bija piešķirtas tiesības "uzņēmumu vai uzņēmumu apvienību telpās, zemes īpašumos vai transportlīdzekļos veikt pārmeklēšanas, pārbaudes, atgūšanas un konfiskācijas darbības attiecībā uz rakstveida un citu dokumentu izrakstiem neatkarīgi no to datu nesēja veida, ja šādi pasākumi ir nepieciešami pierādījumu iegūšanai". Saskaņā ar šī panta 2. punktu šādiem pasākumiem bija nepieciešama "kompetentās tiesu iestādes atļauja" [3].

11. Minētā likuma 20. panta 1. punktā ir noteikts, ka dokumentu konfiskācija neatkarīgi no to rakstura vai datu nesēja veida tiek atļauta, uzdota vai apstiprināta ar tiesu iestādes nolēmumu.

12. Konkurences likuma – redakcijā, kas bija piemērojama līdz 2022. gada 15. septembrim, – 21. pantā bija paredzēts, ka "[*AdC*] atrašanās vietas tiesas prokuratūrai vai, ja tas ir skaidri paredzēts, tās pašas tiesas izmeklētājtiesnesim ir kompetence atļaut pasākumus, kuri paredzēti 18. panta 1. punkta c) un d) apakšpunktā [..] un 20. pantā" [4].

[3] Komisijas iesniegtais teksts.

[4] Komisijas iesniegtais teksts.

13. Konkurences likums no 2022. gada 16. septembra tika grozīts ar 2022. gada 17. augusta Likumu Nr. 17/2022, ar ko transponē Direktīvu 2019/1. Ar šo likumu Konkurences likuma 18. pantam tika pievienots 4. punkts, saskaņā ar kuru par kompetentās tiesu iestādes atteikumu piešķirt *AdC* atļauju, kas minēta šajā pantā, "a) ja lēmumu ir pieņēmis prokuratūras darbinieks, var iesniegt pārsūdzību viņa tiešajam priekšniekam; b) ja lēmumu ir pieņēmis izmeklētājtiesnesis, pārsūdzību var iesniegt apelācijas tiesā, kas lemj pēdējā instancē".

14. Konkurences likuma, kas grozīts ar 2022. gada 17. augusta Likumu Nr. 17/2022, 21. pantā ir paredzēts, ka "[*AdC*] atrašanās vietas tiesas kompetentā tiesu iestāde ir pilnvarota atļaut pasākumus, kuri paredzēti 18. panta 1. punkta a)–d) apakšpunktā, 19. pantā un 20. pantā".

III. Tiesvedības pamatlietās, prejudiciālie jautājumi un tiesvedība Tiesā

15. No iesniedzējtiesas nolēmumiem izriet, ka katrā no izmeklēšanām, kas attiecās uz prasītājām pamatlietās [5], *AdC* uzskatīja par nepieciešamu veikt "kratīšanas, pārbaudes, pierādījumu vākšanas un izņemšanas pasākumus". Šajā nolūkā tā lūdza kompetento tiesu iestādi, šajā gadījumā prokuratūru, ļaut veikt šos pasākumus. Šie lūgumi tika apmierināti, un saskaņā ar prokuratūras izdotajiem orderiem konkrēti tika atļauts konfiscēt "grāmatvedības dokumentu un citu dokumentu kopijas vai izrakstus, neatkarīgi no tā, vai tie ir atvērti un arhivēti vai atvērti un atrodas dienestu apritē, it īpaši elektroniskā pasta vēstules un iekšējos dokumentus, kas paredzēti informācijas apmaiņai starp dažādiem hierarhijas līmeņiem un lēmumu sagatavošanai uzņēmumu komercpolitikas jomā, kā arī vadības vai administratīvo sanāksmju protokolus, neatkarīgi no tā, vai tie atrodas vai neatrodas sabiedrībai brīvi pieejamā vietā, tostarp jebkurus datu nesējus vai datorus, un veikt tajos ietvertās informācijas pārbaudi un kopēšanu, kas tieši vai netieši ir saistīta ar pretkonkurences darbībām".

16. No tiesas lietu materiāliem, kas nosūtīti Tiesas kancelejai, izriet, ka kratīšanas, pierādījumu vākšanas un izņemšanas darbības prasītāju pamatlietās telpās norisinājās laikposmā no 2021. gada janvāra līdz 2022. gada martam [6]. Šo darbību laikā pēc inspicējamo sabiedrību darbinieku elektroniskā pasta vēstuļu pārmeklēšanas tika konfiscēti vairāki tūkstoši datņu, kuras tika uzskatītas par būtiskām izmeklēšanām. Katrā no gadījumiem prasītājas pamatlietās iebilda pret šīm konfiskācijām, norādot, ka tās bija prettiesiskas, jo ar tām tika pārkāptas to tiesības uz korespondences konfidencialitāti un katrā ziņā tās nebija atļāvis izmeklētājtiesnesis. Pēc tam prasītājas pamatlietās apstrīdēja iesniedzējtiesā *AdC* lēmumus, ar kuriem tika noraidīti viņu iebildumi.

17. Šī tiesa norāda, ka Konkurences likums pieprasa izmeklētājtiesneša atļauju tikai gadījumos, kad tiek konfiscēti dokumenti banku iestādēs, kratīšanas laikā mājokļos un kratīšanas laikā advokātu birojos vai ārstu praksēs. Citos gadījumos pietiekot ar prokuratūras kā tiesu iestādes atļauju. Tā uzsver – lai gan tiesvedības pamatlietās attiecas uz administratīvu pārkāpumu, Konkurences likuma normas ir balstītas uz loģiku, kas ir krimināltiesiskā regulējuma pamatā. Tādējādi, ja ar pierādījumu iegūšanas līdzekļiem var pārkāpt pamattiesības, jāiesaistās

[5] Runājot par *IMI*, izmeklēšana attiecās uz tādas vienošanās vai saskaņotu darbību esamību teleradioloģijas tirgū, kuru mērķis ir izskaust konkurenci un kuru rezultātā palielinās cena, ko valsts maksā par pakalpojumu sniegšanu šajā nozarē; saistībā ar *SIBS* veiktā izmeklēšana attiecās uz iespējamu dominējošā stāvokļa ļaunprātīgu izmantošanu, kas izpaudās kā ļaunprātīgu nosacījumu piemērošana trešām personām attiecībā uz piekļuvi *Multibanco* tīklam, lai ierobežotu konkurenci, it īpaši maksājumu apstrādes jomā, un attiecībā uz *Synlabhealth* – izmeklēšana bija saistīta ar iespējamu pretkonkurences darbību, kas izpaudās kā sensitīvas informācijas apmaiņa starp konkurentiem un saskaņotas darbības saistībā ar sarunām par Covid-19 testa cenām ar Portugāles valsts veselības iestādēm.

[6] Attiecīgi 2021. gada janvārī un februārī – *SIBS* telpās, 2021. gada septembrī un oktobrī – *IMI* telpās un 2022. gada martā – *Synlabhealth* telpās.

izmeklētājtiesnesim, bet citos gadījumos nepieciešama tikai prokuratūras, kurai jāvada izmeklēšana, iesaistīšanās. Līdz ar to rodoties jautājums, vai, kā apgalvo prasītājas pamatlietās, tas vien, ka *AdC* konfiscētie dokumenti ir iegūti no saziņas, kas ietverta attiecīgo uzņēmumu darbinieku funkcionālajā elektroniskajā pastā, ļauj kvalificēt šos dokumentus par "korespondenci", kuras neaizskaramība ir pamattiesības, kam ir nodrošināts augstāks aizsardzības līmenis. Iesniedzējtiesa precizē, ka tai jau iepriekš ir bijusi iespēja uz šo jautājumu atbildēt noliedzoši.

18. Šādos apstākļos *Tribunal da Concorrência, Regulação e Supervisão* (Konkurences, sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas un uzraudzības lietu tiesa) nolēma apturēt tiesvedību un katrā no tiesvedībām pamatlietās uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus [7]:

"1) Vai ar uzņēmējdarbību saistītie dokumenti, kas ir šīs lietas priekšmets un kas tiek pārsūtīti pa elektronisko pastu, ir "korespondence" [Hartas] 7. panta izpratnē?

2) Vai [Hartas] 7. pants nepieļauj tādu ar uzņēmējdarbību saistītu dokumentu konfiskāciju, kuri izriet no elektroniskā pasta saziņas starp sabiedrību administratoriem un darbiniekiem, ja tiek izmeklētas vienošanās un darbības, kas ir aizliegtas saskaņā ar LESD 101. pantu (agrāk EKL 81. pants) [vai lietā C-260/23 – ar LESD 102. pantu (agrāk EKL 82. pants)]?

3) Vai [Hartas] 7. pants nepieļauj minēto ar uzņēmējdarbību saistīto dokumentu konfiskāciju, ja to ir atļāvusi tiesu iestāde, šajā gadījumā prokuratūra, kuras uzdevums ir pārstāvēt valsti, aizstāvēt likumā noteiktās intereses, izvirzīt publisko apsūdzību, pamatojoties uz likumības principu, un aizstāvēt demokrātisko likumību saskaņā ar Konstitūcijas noteikumiem un kura darbojas neatkarīgi no citām centrālām, reģionālām un vietējām varas iestādēm?"

19. Ar Tiesas priekšsēdētāja lēmumu lietas C-258/23, C-259/23 un C-260/23 tika apvienotas tiesvedības rakstveida vai mutvārdu daļai, kā arī sprieduma taisīšanai. Tiesvedību pamatlietās dalībnieki, Portugāles, Čehijas un Grieķijas valdības, kā arī Komisija iesniedza rakstveida apsvērumus saskaņā ar Eiropas Savienības Tiesas statūtu 23. pantu.

IV. Izvērtējums

20. Atbilstoši Tiesas lūgumam šajos secinājumos tiks izskatīts vienīgi trešais prejudiciālais jautājums. Tomēr, tā kā atbilde uz šo jautājumu ir loģiski atkarīga no atbildēm, kas sniedzamas uz pirmajiem diviem jautājumiem, tie īsumā jāizskata pirms pievēršanās trešajam jautājumam. Pirms tam tiks sniegti daži ievada apsvērumi, kas attiecas uz lūgumiem sniegt prejudiciālu nolēmumu kopumā.

A. Ievada apsvērumi

21. Vispirms norādīšu, ka nav šaubu, ka Harta ir piemērojama pamatlietās, kas attiecas uz jautājumu par pamattiesību ievērošanu inspekcijās, kuras valsts konkurences iestāde sākusi saistībā ar izmeklēšanām par LESD 101. un 102. panta pārkāpumiem [8].

[7] Trijos lūgumos sniegt prejudiciālu nolēmumu jautājumi ir formulēti vienādi, izņemot otrajā jautājumā ietverto atsauci – atkarībā no konkrētās lietas – uz LESD 101. vai 102. pantu.

[8] Skat., piemēram, spriedumu, 2019. gada 3. aprīlis, *Powszechny Zakład Ubezpieczeń na Życie* (C-617/17, EU:C:2019:283, 36. punkts).

22. Turpinājumā jāsniedz divas piezīmes par atbilstošajām tiesību normām šajās apvienotajās lietās.

23. Pirmām kārtām, attiecībā uz valsts tiesisko regulējumu norādīšu, ka no pamatlietu dalībnieku un Komisijas iesniegtajiem rakstveida apsvērumiem izriet, ka ar diviem, attiecīgi 2023. gada 16. marta [9] un 2023. gada 26. maija [10], spriedumiem *Tribunal constitucional* (Konstitucionālā tiesa, Portugāle) ir atzinusi par neatbilstošu Konstitūcijai noteikumu, kurš izriet no Konkurences likuma 18. panta 1. punkta c) apakšpunkta un 20. panta 1. punkta un uz kuru pamatojoties *AdC* veica kratīšanu un konfiscēja "atvērtās" elektroniskā pasta vēstules, proti, vēstules, kas apzīmētas kā "izlasītas", tikai ar prokuratūras atļauju (turpmāk tekstā – "2023. gada spriedumi"). Šajos spriedumos *Tribunal Constitucional* (Konstitucionālā tiesa), pirmkārt, noraidīja nošķīrumu starp atvērtām/izlasītām elektroniskā pasta vēstulēm, kuras uzskatāmas par vienkāršiem "dokumentiem", un neatvērtām/neizlasītām elektroniskā pasta vēstulēm, kas savukārt ietilpst jēdzienā "korespondence", uz kuru bija balstījušās Portugāles tiesas, lai pamatotu *AdC* veikto elektroniskā pasta vēstuļu, kas ietilpa pirmajā kategorijā, konfiskāciju tikai ar prokuratūras piekrišanu [11]. *Tribunal Constitucional* (Konstitucionālā tiesa) uzskatīja, ka uz visām elektroniskā pasta vēstulēm – atvērtām vai neatvērtām – līdz brīdim, kad tās tiek saglabātas vietā, kurai var piekļūt tikai to adresāts, attiecas garantijas, kas paredzētas PRK 34. pantā [12]. Otrkārt, Portugāles konstitucionālās tiesas tiesneši uzskatīja, ka uz elektroniskā pasta vēstuļu pārmeklēšanu un konfiskāciju *AdC* veikto inspekciju laikā, lai savāktu pierādījumus saistībā ar procedūrām par valsts un Savienības konkurences tiesību normu pārkāpumiem, attiecas izņēmums, kas paredzēts PRK 34. panta 4. punktā *in fine*, tomēr tās var atļaut tikai izmeklētājtiesnesis [13]. Lai gan iesniedzējtiesa nav norādījusi iepriekš minētos spriedumus – no kuriem tikai pirmais spriedums ir pasludināts pirms šo lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu datuma [14] –, no apsvērumiem, kurus Tiesā ir iesnieguši pamatlietu dalībnieki, it īpaši izriet, ka atzīšana par neatbilstošu Konstitūcijai, ko pasludinājusi *Tribunal constitucional* (Konstitucionālā tiesa), ir daļa no tiesiskajiem un faktiskajiem apstākļiem, kuri iesniedzējtiesai ir likuši vērsties Tiesā. Šajā kontekstā vēlos norādīt, ka *Tribunal da Concorrência, Regulação e Supervisão* (Konkurences, sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas un uzraudzības lietu tiesa) 2024. gada aprīlī iesniedza divus jaunus lūgumus sniegt prejudiciālu nolēmumu, kuros būtībā ir izvirzīti tie paši jautājumi un kuros ir detalizēti izklāstīti 2023. gada spriedumi, kā arī to sekas saistībā ar *AdC* inspekciju veikšanas un konfiscēšanas pilnvarām [15].

24. Otrām kārtām, attiecībā uz Savienības tiesisko regulējumu norādīšu, ka nav pārliecības par to, vai Direktīva 2019/1 ir piemērojama visās tiesvedībās pamatlietās. Saskaņā ar šīs direktīvas 36. pantu tā stājās spēkā 2019. gada 3. februārī, un, kā izriet no tās 34. panta 1. punkta, dalībvalstīs līdz 2021. gada 4. februārim bija jāstājas spēkā normatīvajiem un administratīvajiem aktiem, kas vajadzīgi, lai izpildītu šīs direktīvas prasības. Katrā ziņā, kā izklāstīšu analīzes turpinājumā, minētajai direktīvai nav tiešas nozīmes vismaz saistībā ar atbildi, kas sniedzama uz trešo prejudiciālo jautājumu, uz kuru ir vērsti šie secinājumi.

9 Spriedums Nr. 91/2023, lieta Nr. 559/2020 (turpmāk tekstā – "spriedums Nr. 91/2023").

10 Spriedums Nr. 314/2023, lieta Nr. 145/2021.

11 Šķiet, ka atšķirība pēc būtības starp atvērtām vēstulēm vai neatvērtām vēstulēm ir izraisījusi daudzas debates Portugāles judikatūrā un doktrīnā, kā to it īpaši izklāsta Portugāles valdība. Šī valdība it īpaši norāda uz faktu, ka līdz ļoti nesenam laikam Portugāles tiesas ir uzskatījušas, ka tad, ja *AdC* konfiscē atvērtas/izlasītas elektroniskā pasta vēstules, tā neiejaucas saziņas un "korespondences" procesā, un līdz ar to šīs elektroniskā pasta vēstules ietilpst jēdzienā "dokuments".

12 Skat. spriedumu Nr. 91/2023, motīvu daļas 15.–18. punkts.

13 Skat. spriedumu Nr. 91/2023, motīvu daļas 19. un nākamie punkti.

14 Pirmais no šiem spriedumiem tomēr ir pievienots Tiesas kancelejai nosūtītajiem pamatlietu materiāliem.

15 Šie lūgumi attiecas uz lietām C-132/24 *Apap* u.c. un C-195/24 *Blueotter* u.c.

25. Pēc šī precizējuma īsumā jāpauž nostāja par prasītāju pamatlietās izvirzītajiem argumentiem, lai apstrīdētu lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu pieņemamību.

26. Lietā C-258/23 *IMI* apgalvo – tā kā iesniedzējtiesa nav darījusi zināmu Tiesai spriedumu Nr. 91/2023, lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu negarantē, ka atbilde, ko tā sniegs, būs cik vien iespējams pilnīga un noderīga. Šajā ziņā norādīšu, ka lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu mērķis ir panākt, lai Tiesa izskaidrotu Hartas 7. pantā paredzētās aizsardzības pret tādiem pasākumiem kā pamatlietās aplūkojamie apjomu kontekstā, kas ietilpst Savienības tiesību piemērošanas jomā. Tādējādi šādas interpretācijas lietderību pamatlietā izskatāmā strīda atrisināšanai nevar apšaubīt, vismaz nepārsniedzot lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu pieņemamības vienkāršas apstrīdēšanas robežas un neuzsākot debates pēc būtības.

27. Lietā C-259/23 *Synlabhealth* apgalvo, ka iesniedzējtiesas nolēmumos ir izlaisti vairāki fakti, kas ir būtiski, lai izprastu strīdu [16], kā arī piemērojamās tiesību normas. Šajā ziņā jāatgādina, ka saskaņā ar pastāvīgo judikatūru, kas atspoguļota Tiesas Reglamenta 94. panta a) un b) punktā, nepieciešamība sniegt valsts tiesai noderīgu Savienības tiesību interpretāciju prasa, lai valsts tiesa izklāstītu lietas faktiskos un tiesiskos apstākļus, uz kuriem attiecas tās uzdotie jautājumi, vai vismaz paskaidrotu šo jautājumu pamatā esošos faktu pieņēmumus [17]. Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu lietā C-259/23, manuprāt, atbilst šīm prasībām. Pirmkārt, tajā ir ietverta pietiekama informācija, lai Tiesa varētu saprast gan pamatlietas tiesiskos un faktiskos apstākļus, gan uzdoto prejudiciālo jautājumu nozīmi un tvērumu. Otrkārt, jautājums, vai, kā apgalvo *Synlabhealth*, *AdC* ir pārsniegusi prokuratūras atļaujas robežas, kad tā veikusi inspekcijas un konfiskācijas šīs sabiedrības telpās, ietilpst faktu vērtējumā un tātad vienīgi iesniedzējtiesas kompetencē [18]. Tāpat *Synlabhealth* norāda, ka tā nav tikusi uzklausīta par uzdotajiem prejudiciālajiem jautājumiem, tādējādi neievērojot procesuālās prasības, kas paredzētas Portugāles tiesībās, un tas ir iemesls, kura dēļ tā ir cēlusi prasību par iesniedzējtiesas nolēmumu [19]. Tā lūdz Tiesu apturēt tiesvedību, līdz tiek pieņemts nolēmums par šo prasību. Šajā ziņā atgādināšu, ka no pastāvīgās judikatūras izriet, ka LESD 267. pantā paredzētajā prejudiciālā nolēmuma tiesvedībā Tiesai – ņemot vērā funkciju sadali starp to un dalībvalsts tiesu – nav jāpārbauda, vai lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir pieņemts atbilstoši dalībvalsts noteikumiem par tiesu organizāciju un procesu tajās. Tātad Tiesai ir jāņem vērā dalībvalsts tiesas nolēmums par prejudiciālu jautājumu uzdošanu, ja vien tas nav atcelts, izmantojot valsts tiesībās eventuāli paredzētās pārsūdzības procedūras [20]. Līdz ar to *Synlabhealth* lūgums ir jānoraida. Visbeidzot pilnības labad norādīšu, ka rakstveida apsvērumos *Synlabhealth* apgalvo, ka ir pārkāptas tās tiesības piedalīties tiesvedībā Tiesā, jo tai netika paziņots ne Tiesas priekšsēdētāja lēmums, ar kuru lieta C-259/23 tika apvienota ar lietām C-258/23 un C-260/23, ne arī lūgumi sniegt prejudiciālu nolēmumu pēdējās divās minētajās lietās. Šajā ziņā tikai uzsvēršu, ka Eiropas Savienības Tiesas statūtu 23. pantā un Tiesas Reglamenta 96. panta 1. punktā ir ietverts izsmeļošs to ieinteresēto personu saraksts, kuras var iesniegt apsvērumus prejudiciālā nolēmuma tiesvedībā. Līdz ar to šīs tiesības nevar attiecināt uz fiziskām vai juridiskām personām, kas nav skaidri paredzētas [21]. Turklāt saskaņā ar Tiesas Reglamenta 97. panta 1. punktu "pamatlietas puses" ir tās, kuras kā tādas ir noteikusi iesniedzējtiesa atbilstoši valsts procesuālajiem noteikumiem. Taču, tā kā *Synlabhealth* nav puse

16 Šo pašu argumentu *SIBS* ir izvirzījusi lietā C-260/23.

17 Skat. spriedumu, 2023. gada 21. decembris, *European Superleague Company* (C-333/21, EU:C:2023:1011, 59. punkts).

18 Šajā nozīmē skat. spriedumu, 2024. gada 11. janvāris, *Global Ink Trade* (C-537/22, EU:C:2024:6, 40. punkts).

19 Jānorāda, ka šādu prasību ir cēlusi arī *SIBS*.

20 Skat. spriedumu, 2023. gada 21. decembris, *Krajowa Rada Sądownictwa* (Tiesneša atstāšana amatā) (C-718/21, EU:C:2023:1015, 42. punkts un tajā minētā judikatūra).

21 Šajā nozīmē skat. spriedumu, 2015. gada 6. oktobris, *Orizzonte Salute* (C-61/14, EU:C:2015:655, 31. punkts).

strīdos lietās C-258/23 un C-260/23, tai nevar atļaut iesniegt apsvērumus Tiesā minētajās lietās. Šo secinājumu neatspēko fakts, ka Tiesa ir nolēmusi apvienot vairākus lūgumus sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši tās reglamenta 54. pantam, jo tie ir saistīti.

28. Lietā C-260/23 *SIBS* apgalvo, pirmkārt, ka lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu tika iesniegts brīdī, kad fakti vēl nebija ne konstatēti, ne apspriesti, un, otrkārt, ka uzdotajiem jautājumiem nav nozīmes saistībā ar strīda priekšmetu, kas ietverot attiecīgo pasākumu tiesiskuma izvērtēšanu, ņemot vērā Portugāles tiesības, nevis Hartu. Attiecībā uz pirmo argumentu jāatgādina, ka valsts tiesai ir jāizlemj, kurā procesa stadijā tai jāuzdod prejudiciāls jautājums Tiesai [22]. Līdz ar to šis arguments ir jānoraida. Tas pats attiecas uz otro argumentu, kas ir balstīts uz apgalvojumiem, kuri ietver prejudiciālo jautājumu izskatīšanu pēc būtības.

B. Par pirmajiem diviem prejudiciālajiem jautājumiem

29. Kā norādīju, īsumā paudīšu nostāju par pirmajiem diviem prejudiciālajiem jautājumiem, kuri ir uzskatāmi par trešā jautājuma loģisku priekšnosacījumu.

30. Ar pirmo prejudiciālo jautājumu iesniedzējtiesa būtībā vaicā Tiesai, vai ar uzņēmējdarbību saistītas elektroniskā pasta vēstules, ar kurām uzņēmuma darbinieki un vadītāji ir apmainījušies, izmantojot uzņēmuma elektronisko pastu, ietilpst jēdzienā "saziņa" [23] Hartas 7. panta izpratnē. Uz šo jautājumu, ko uzskatu par pieņemamu, lai gan *IMI* ir izvirzījusi pretējus argumentus [24], manuprāt, ir jāatbild apstiprinoši.

31. Šajā ziņā atgādināšu, ka Tiesai, atsaucoties uz ECT judikatūru, 2015. gada 17. decembra spriedumā *WebMindLicenses* [25] jau ir bijusi iespēja apstiprināt, ka elektroniskā pasta vēstules izņemšana, kas tiek veikta fiziskas personas profesionālo vai komerciālo telpu vai komercsabiedrības telpu kratīšanas laikā, arī ir iejaukšanās ECPAK 8. pantā garantēto tiesību uz korespondences neaizskaramību īstenošanā [26] un līdz ar to, piemērojot Hartas 52. panta 3. punktu, – tās 7. panta nostiprināto atbilstošo tiesību īstenošanā [27]. Šis apgalvojums attiecas uz konfiskācijām, kas veiktas gan saistībā ar kriminālprocesu, gan administratīvo procesu [28]. Turklāt elektroniskā pasta vēstuļu kvalificēšanu par "korespondenci" ECPAK 8. panta 1. punkta izpratnē un par "saziņu" Hartas 7. panta izpratnē neietekmē ne apstāklis, ka šīs vēstules to adresāts jau ir

[22] Šajā nozīmē skat. spriedumu, 2008. gada 17. jūlijs, *Coleman* (C-303/06, EU:C:2008:415, 29. punkts).

[23] Jānorāda, ka vārds "korespondence", kas izmantots pirmā prejudiciālā jautājuma formulējumā un bija ietverts Hartas 7. panta sākotnējā tekstā, 2007. gadā tika aizstāts ar vārdu "saziņa", lai ņemtu vērā tehnoloģiju attīstību, skat. Paskaidrojumus attiecībā uz Hartu (OV 2007, C 303, 17. lpp.).

[24] Pirmkārt, attiecībā uz *IMI* izvirzīto argumentu, ka pirmais prejudiciālais jautājums esot nepieņemams, jo iesniedzējtiesa nav minējusi spriedumu Nr. 91/2023, atsaucos uz šo secinājumu 26. punktā izklāstītajiem apsvērumiem. Otrkārt, saistībā ar argumentu, ka šis jautājums neradot "nekādas pamatotas šaubas", tikai atgādināšu, ka saskaņā ar pastāvīgo judikatūru šāds apstāklis, augstākais, var atbrīvot valsts tiesu, kas lemj pēdējā instancē, no tās pienākuma vērsties Tiesā saskaņā ar LESD 267. panta trešo daļu, bet tas nevar pierādīt lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu nepieņemamību, skat. spriedumu, 2023. gada 7. februāris, *Confédération paysanne* u.c. (*In vitro* nejaušā mutaģenēze) (C-688/21, EU:C:2023:75, 35. un 36. punkts, kā arī tajos minētā judikatūra). Skat. arī spriedumu, 2024. gada 25. janvāris, *Croce Rossa Italiana* u.c. (C-389/22, nav publicēts, EU:C:2024:77, 52. punkts).

[25] C-419/14, turpmāk tekstā – "spriedums *WebMindLicenses*", EU:C:2015:832.

[26] ECPAK 8. panta 1. punktā ir noteikts, ka "ikvienam ir tiesības uz savas privātās un ģimenes dzīves, dzīvokļa un korespondences neaizskaramību".

[27] Skat. spriedumu *WebMindLicenses*, 70.–73. punkts. Tiesa ir balstījusies uz ECT spriedumiem, 1992. gada 16. decembris, *Niemietz* pret Vāciju (CE:ECHR:1992:1216JUD001371088, 29.–31. punkts); 2002. gada 16. aprīlis, *Société Colas Est* u.c. pret Franciju (CE:ECHR:2002:0416JUD003797197, 40. un 41. punkts), un 2015. gada 2. aprīlis, *Vinci Construction* un *GTM Génie Civil et Services* pret Franciju (CE:ECHR:2015:0402JUD006362910, 63. punkts); skat. nesenāku ECT spriedumu, 2023. gada 4. aprīlis, *UAB Kesko Senukai Lituanie* pret Lietuvu (CE:ECHR:2023:0404JUD001916219, 109. punkts).

[28] Lai gan lieta, kurā taisīts spriedums *WebMindLicenses*, attiecās uz elektroniskā pasta vēstulēm, kas tika konfiscētas kriminālprocesa gaitā, Tiesa šajā spriedumā tomēr ir precizējusi, ka to "izmantošana" administratīvajā procesā kā tāda arī ir Hartas 7. pantā garantēto tiesību īstenošanas ierobežojums, skat. 80. punktu.

saņēmis, tās ir vai nav izlasītas vai izdzēstas, ne fakts, ka šis ziņojums ir ticis nosūtīts no uzņēmējdarbības vietas vai profesionālā aprīkojuma [29] vai izmantojot darba elektronisko pastu [30], vai ka tā nosūtītāja vai saņēmēja adrese ir juridiskās personas adrese [31], ne arī jautājums, vai šo vēstuļu saturs ir vai nav privāts [32]. Tādējādi fakts, ka, ņemot vērā elektroniskā pasta vēstules saturu, to var kvalificēt kā "ar uzņēmējdarbību saistītu", neļauj tam atņemt aizsardzību, kas Hartas 7. pantā ir garantēta attiecībā uz saziņu. Visbeidzot šī aizsardzība attiecas ne tikai uz elektroniskā pasta vēstuļu saturu, bet aptver arī ar tām iegūtos personas datus saistībā ar datu plūsmu, ko aizsargā arī Hartas 8. pants [33].

32. Ar otro prejudiciālo jautājumu iesniedzējtiesa būtībā vaicā Tiesai, vai Hartas 7. pantam pretrunā ir tas, ka valsts konkurences iestāde inspekcijas laikā to uzņēmumu komerctelpās, kuri tiek turēti aizdomās par LESD 101. vai 102. panta pārkāpumiem, konfiscē ar uzņēmējdarbību saistītas elektroniskā pasta vēstules starp šo uzņēmumu darbiniekiem un vadītājiem. Uz šo jautājumu, manuprāt, jāatbild noliedzoši.

33. Atgādināšu, ka saskaņā ar Hartas 52. panta 1. punktu tiesību uz saziņas neaizskaramību, kas nostiprinātas Hartas 7. pantā, izmantošanas ierobežojumus var paredzēt tikai tad, ja tie ir noteikti tiesību aktos, tajos respektē šo tiesību būtību un, ievērojot samērīguma principu, tie ir nepieciešami un patiešām atbilst vispārējas nozīmes mērķiem, ko atzinusi Savienība, vai vajadzībai aizsargāt citu personu tiesības un brīvības [34].

34. Šajā gadījumā, pirmkārt, attiecībā uz nosacījumu par likumības principa ievērošanu jānorāda, ka tiesvedības pamatlietās aplūkojamie pasākumi ir balstīti uz Konkurences likuma 18.–21. pantu.

35. Otrkārt, attiecībā uz tiesību uz saziņas konfidencialitāti būtības ievērošanu uzsvēršu, ka, protams, ir taisnība, ka tādas pārmeklēšanas un konfiskācijas kā tiesvedības pamatlietās aplūkojamās nozīmē piekļuvi saziņas saturam kā tādam [35]. Tomēr šajā gadījumā no iesniedzējtiesas nolēmumiem izriet, ka šie pasākumi principā attiecas tikai uz vēstulēm, kuras ir saistītas ar izmeklēšanas priekšmetu, un tie tiek veikti atsevišķos gadījumos. Turklāt, runājot par iejaukšanos attiecīgo fizisko personu tiesībās uz saziņas neaizskaramību, šķiet, ka šie pasākumi skar tikai viņu profesionālās dzīves aspektus, nevis viņu intīmo un privāto sfēru. Tomēr no Tiesas judikatūras izriet, ka Hartas 7. pantā nostiprināto tiesību būtības aizskāruma esamība tiek vērtēta

[29] Skat. ECT spriedumu, 2024. gada 11. janvāris, *Arregui* pret Spāniju (CE:ECHR:2024:0111JUD004254118, 31. punkts un tajā minētā judikatūra). 2017. gada 5. septembra spriedumā *Bărbulescu* pret Rumāniju (CE:ECHR:2017:0905JUD006149608, 74. punkts), kurā runa bija par privātiem ziņojumiem, kas nosūtīti no darba datora, ECT ir precizējusi, ka noteikums, kuru paredzējis darba devējs un ar kuru noteikts, ka darbiniekiem savā darba vietā jāatturas no jebkādas personīgas darbības, un ir aizliegts izmantot uzņēmuma resursus personīgiem mērķiem, nav būtisks, lai tos kvalificētu par "korespondenci" saskaņā ar ECPAK 8. panta 1. punktu.

[30] Skat. ECT spriedumu, 2007. gada 3. aprīlis, *Copland* pret Apvienoto Karalisti (CE:ECHR:2007:0403JUD006261700, 41. un 42. punkts).

[31] Skat. ECT spriedumu, 2013. gada 14. marts, *Bernh Larsen Holding AS* u.c. pret Norvēģiju (CE:ECHR:2013:0314JUD002411708, 106. punkts).

[32] Skat. ECT spriedumu, 2017. gada 5. septembris, *Bărbulescu* pret Rumāniju (CE:ECHR:2017:0905JUD006149608, 72. un 73. punkts), un ECT spriedumu, 1992. gada 16. decembris, *Niemietz* pret Vāciju (CE:ECHR:1992:1216JUD001371088, 32. punkts *in fine*).

[33] Skat. ECT spriedumu, 2007. gada 16. oktobris, *Wieser* un *Bicos Beteiligungen GmbH* pret Austriju (CE:ECHR:2007:1016JUD007433601, 45. punkts).

[34] Skat. spriedumu *WebMindLicenses*, 73. punkts.

[35] Atgādināšu, ka 2014. gada 8. aprīļa spriedumā *Digital Rights Ireland* u.c. (C-293/12 un C-594/12, EU:C:2014:238) Tiesa būtībā ir uzskatījusi, ka Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā 2006/24/EK (2006. gada 15. marts) par tādu datu saglabāšanu, kurus iegūst vai apstrādā saistībā ar publiski pieejamu elektronisko komunikāciju pakalpojumu sniegšanu vai publiski pieejamu komunikāciju tīklu nodrošināšanu, un par grozījumiem Direktīvā 2002/58/EK (OV 2006, L 105, 54. lpp.) noteiktajam pienākumam saglabāt datus nebija tāda smaguma pakāpe, kas varētu ietekmēt tiesību uz privātās dzīves neaizskaramību būtību, jo tas neļāva "uzzināt pašu elektronisko komunikāciju saturu"; attiecībā uz Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2002/58/EK (2002. gada 12. jūlijs) par personas datu apstrādi un privātās dzīves aizsardzību elektronisko komunikāciju nozarē (direktīva par privāto dzīvi un elektronisko komunikāciju) (OV 2002, L 201, 37. lpp.) skat. arī spriedumu, 2016. gada 21. decembris, *Tele2 Sverige* un *Watson* u.c. (C-203/15 un C-698/15, EU:C:2016:970, 101. punkts).

vairāk kvantitatīvi [36]. Līdz ar to uzskatu, ka, neskarot pārbaudes, kas būs jāveic iesniedzējtiesai, Hartas 52. panta 1. punktā paredzētais otrais nosacījums šajā gadījumā arī ir izpildīts un ka pasākumi, kuri ir tiesvedību pamatlietās pamatā, nevar apdraudēt attiecīgo fizisko personu vai juridisko personu tiesību uz saziņas neaizskaramību būtību.

36. Treškārt, runājot par izvirzītajiem mērķiem, iejaukšanās tādu Hartas 7. pantā paredzēto tiesību izmantošanā, kas izriet no valsts konkurences iestāžu veiktajām inspekcijām un konfiskācijām, kad tās piemēro LESD 101. un 102. pantu saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1/2003 [37] 3. panta 1. punktu un 5. pantu, ir paredzēta, lai atklātu darbības, kuras ir pretrunā šīm tiesību normām. Tomēr Tiesai jau ir bijusi iespēja apstiprināt, ka LESD 101. un 102. pants ir sabiedriskās kārtības noteikumi, kuros noteikts attiecīgi aizliegtu vienošanos aizliegums un aizliegums ļaunprātīgi izmantot dominējošo stāvokli un kuriem ir iekšējā tirgus darbībai nepieciešamais mērķis nodrošināt, ka šajā tirgū netiek izkropļota konkurence [38].

37. Ceturtkārt, attiecībā uz samērīguma principa ievērošanu atgādinu, ka šis princips prasa, lai ierobežojumi, kurus var noteikt Hartā paredzētajām tiesībām un brīvībām, nepārsniegtu to, kas ir atbilstošs un nepieciešams, lai sasniegtu izvirzītos leģitīmos mērķus, ņemot vērā, ka tad, ja ir iespēja izvēlēties starp vairākiem piemērotiem pasākumiem, jāizvēlas vismazāk apgrūtinošais. Turklāt vispārējo interešu mērķi nevar sasniegt, neņemot vērā faktu, ka tas jāsaskaņo ar pamattiesībām, uz kurām attiecas pasākums, līdzsvaroti sabalansējot vispārējo interešu mērķi, no vienas puses, ar attiecīgajām tiesībām, no otras puses, lai nodrošinātu, ka šī pasākuma radītās neērtības nebūtu nesamērīgas ar sasniedzamajiem mērķiem. Tādējādi iespējamība pamatot Hartas 7. pantā noteikto tiesību ierobežojumu jāizvērtē, izsverot iejaukšanās, ko rada šāds ierobežojums, smagumu un pārbaudot, vai vispārējo interešu mērķa nozīmīgums, kas ir šī ierobežojuma pamats, ir atbilstošs šim smagumam [39].

38. Šajā gadījumā nozīmība, kāda ir mērķim aizsargāt efektīvu un neizkropļotu konkurenci iekšējā tirgū, manuprāt, var attaisnot pat nopietnu iejaukšanos sabiedrību tiesībās uz saziņas neaizskaramību, ņemot vērā arī to, kā ir atzinusi Cilvēktiesību tiesa un Tiesa, ka valsts iejaukšanās var būt plašāka, ja tā attiecas uz profesionālajām vai komerciālajām telpām un darbību [40]. Turklāt, kā pamatoti to uzsver Komisija, pašreizējā digitālajā kontekstā elektroniskā pasta korespondence ir viens no galvenajiem uzņēmumu saziņas līdzekļiem. Līdz ar to dažādie veidi, kādos ir iedalāma šī korespondence, piemēram, vēstules, ar kurām notiek apmaiņa, izmantojot darba elektroniskās pastkastītes, kļūst par pierādījumiem, kas bieži ir neaizstājami, lai atklātu pretkonkurences darbības [41]. Turklāt no Tiesas judikatūras izriet, ka elektroniskā pasta vēstuļu pārmeklēšana un konfiskācija, ko veic Komisija, izmantojot pilnvaras, kuras tai ir piešķirtas ar Regulas Nr. 1/2003 20. pantu, ir pieļaujama [42], ar nosacījumu, ka tikai atbilstošās

[36] Šajā nozīmē skat. Atzinumu 1/15 (PDR nolīgums ES – Kanāda), 2017. gada 26. jūlijs (EU:C:2017:592, 150. punkts), un spriedumu, 2022. gada 21. jūnijs, *Ligue des droits humains* (C-817/19, EU:C:2022:491, 120. punkts), kā arī ģenerāladvokāta Dž. Pitrucellas [*G. Pitruzzella*] secinājumus minētajā lietā (EU:C:2022:65, 93. punkts).

[37] Padomes Regula (2002. gada 16. decembris) par to konkurences noteikumu īstenošanu, kas noteikti Līguma 81. un 82. pantā (OV 2002, L 001, 1. lpp.).

[38] Attiecībā uz LESD 101. pantu skat. spriedumu, 2022. gada 22. marts, *Nordzucker* u.c. (C-151/20, EU:C:2022:203, 51. punkts un tajā minētā judikatūra), un uz LESD 102. pantu – spriedumu, 2022. gada 22. marts, *bpost* (C-117/20, EU:C:2022:202, 46. punkts un tajā minētā judikatūra).

[39] Šajā nozīmē skat. spriedumu, 2022. gada 8. decembris, *Orde van Vlaamse Balies* u.c. (C-694/20, EU:C:2022:963, 41. punkts un tajā minētā judikatūra).

[40] Skat. ECT spriedumu *Niemietz* pret Vāciju (1992. gada 16. decembris, CE:ECHR:1992:1216JUD001371088, 31. punkts); skat. arī Tiesas spriedumu, 2015. gada 18. jūnijs, *Deutsche Bahn* u.c./Komisija (C-583/13 P, EU:C:2015:404, 20. punkts).

[41] Šajā nozīmē skat. Direktīvas 2019/1 32. apsvērumu un 32. pantu, kuros elektroniskās ziņas ir iekļautas starp pierādījumiem, kas uzskatāmi par pieņemamiem valsts konkurences iestādē.

[42] Skat. spriedumus, 2020. gada 16. jūlijs, *Nexans France* un *Nexans*/Komisija (C-606/18 P, EU:C:2020:571, 56.–64. punkts), un 2020. gada 30. janvāris, *České dráhy*/Komisija (C-538/18 P un C-539/18 P, nav publicēts, EU:C:2020:53, 101.–104. punkts).

vēstules tiek pievienotas lietas materiāliem [43]. Tāpat no ECT judikatūras izriet, ka šādi pasākumi *a priori* nav izslēgti saistībā ar administratīvajiem procesiem, ja iejaukšanās tiesībās uz korespondences neaizskaramību ir saistīta ar izvirzītā leģitīmā mērķa nozīmību [44].

39. Ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, uzskatu, ka Hartas 7. pants pieļauj, ka valsts konkurences iestāde pārmeklē un konfiscē elektroniskā pasta vēstules, ar kurām notikusi apmaiņa, izmantojot iekšējo elektronisko pastkastīti uzņēmumā, kura profesionālajās vai komerciālajās telpās tiek veikta inspekcija saistībā ar izmeklēšanu par konkurences tiesību normu pārkāpumu, ja šīs vēstules ir būtiskas attiecībā uz inspekcijas priekšmetu.

C. Par trešo prejudiciālo jautājumu

40. Ar trešo prejudiciālo jautājumu iesniedzējtiesa būtībā vaicā Tiesai, vai Hartas 7. pants nepieļauj to, ka elektroniskā pasta vēstuļu starp uzņēmuma darbiniekiem un vadītājiem konfiskāciju, ko veikusi valsts konkurences iestāde inspekcijas laikā uzņēmuma profesionālajās vai komerciālajās telpās saistībā ar izmeklēšanu par LESD 101. vai 102. panta pārkāpumu, ir atļāvusi tāda saskaņā ar Portugāles tiesībām izveidota struktūra kā prokuratūra, kuras uzdevums ir pārstāvēt valsti, izvirzīt publisku apsūdzību vispārējās interesēs, kā arī aizstāvēt demokrātisko likumību atbilstoši Konstitūcijai un kura ir neatkarīga.

41. Lai atbildētu uz šo jautājumu, vispirms īsumā jāatgādina ECT un Tiesas judikatūra attiecībā uz kratīšanu un konfiskāciju uzņēmējdarbības telpās, lai definētu aizsardzības standartus, kas attiecīgi ECPAK 8. pantā un Hartas 7. pantā paredzēti pret šādu iejaukšanos, it īpaši sabiedrību tiesībās uz korespondences neaizskaramību.

42. Attiecībā uz ECPAK 8. pantu vispirms jāatgādina, ka no ECT judikatūras izriet, ka šajā pantā paredzētā aizsardzība var attiekties uz atsevišķām komerctelpām un ka kratīšanas un konfiskācijas pasākumi šajās telpās ir uzskatāmi par iejaukšanos attiecīgo sabiedrību tiesībās uz "domicila" un "korespondences" neaizskaramību [45]. Šī tiesa tomēr ir precizējusi, kā man jau ir bijusi iespēja to norādīt, ka valsts iejaukšanās varētu būt plašāka attiecībā uz profesionālajām vai komerciālajām telpām un profesionālo darbību nekā citos gadījumos [46]. Turklāt novērtējuma brīvība, kas ir atstāta valstij, lai novērtētu iejaukšanās nepieciešamību, ir plašāka tad, ja pasākums attiecas uz juridiskām personām, nevis uz privātpersonām [47]. Turpinājumā jānorāda, ka no ECT spriedumu šajā jomā analīzes izriet, ka kratīšanas un konfiskācijas pasākumu sabiedrību telpās atbilstību ECPAK 8. pantam šī tiesa izvērtē, pamatojoties uz visu atbilstīgo konkrētā gadījuma tiesisko un faktisko apstākļu visaptverošu vērtējumu, piemēram, it īpaši kompetentajai iestādei piešķirto pilnvaru apjomu, apstākļiem, kādos ir notikusi iejaukšanās, un dažādajām garantijām, kas paredzētas

[43] Šajā nozīmē skat. spriedumus, 2020. gada 24. septembris, *Prysmian* un *Prysmian Cavi e Sistemi*/Komisija (C-601/18 P, EU:C:2020:751, 58. un 59. punkts), un 2020. gada 30. janvāris, *České dráhy*/Komisija (C-538/18 P un C-539/18 P, nav publicēts, EU:C:2020:53, 99. punkts un tajā minētā judikatūra).

[44] Skat. ECT spriedumu, 2013. gada 14. marts, *Bernh Larsen Holding AS* u.c. pret Norvēģiju (CE:ECHR:2013:0314JUD002411708, 172.–175. punkts), kurā runa bija par pārbaudēm, kas veiktas nodokļu kontroles nolūkā.

[45] Skat. ECT spriedumu, 2023. gada 4. aprīlis, *UAB Kesko Senukai* pret Lietuvu (CE:ECHR:2023:0404JUD001916219, 109. punkts un tajā minētā judikatūra).

[46] Skat. ECT spriedumu, 1992. gada 16. decembris, *Niemietz* pret Vāciju (CE:ECHR:1992:1216JUD001371088, 31. punkts).

[47] Skat. ECT spriedumu, 2014. gada 2. oktobris, *Delta Pekárny A.S.* pret Čehijas Republiku (CE:ECHR:2014:1002JUD000009711, 82. punkts un tajā minētā judikatūra).

attiecīgajā tiesību sistēmā [48] – to vidū it īpaši ir efektīvas *a posteriori* pārbaudes tiesā iespēja [49], kuru ECT uzskata par tādu, kas veido pamatgarantiju [50]. Tāpat ECT uzsver nepieciešamību līdzsvarot iejaukšanos ar aizsargāto sabiedrības interešu nozīmību [51]. 2014. gada 2. oktobra spriedumā *Delta Pekárny a.s.* pret Čehijas Republiku [52] saistībā ar telpu pārbaudi pretkonkurences darbību kontekstā ECT ir skaidri apstiprinājusi, ka apmeklējumā uz vietas sabiedrības telpās to, ka tiesa nav devusi iepriekšēju atļauju pārbaudei, var kompensēt ar tiesas veiktu *ex post facto* pārbaudi par šāda pierādījumu savākšanas pasākuma tiesiskumu un nepieciešamību, ar nosacījumu, ka šī pārbaude ir efektīva izskatāmās lietas konkrētajos apstākļos. Tas nozīmē, ka attiecīgās personas var panākt efektīvu pārbaudi tiesā par strīdīgo pasākumu un tā norisi gan no faktu, gan tiesību skatpunkta, un ka tad, ja par prettiesisku atzītā darbība jau ir notikusi, pieejamās pārsūdzības iespējas ļauj sniegt ieinteresētajai personai pienācīgu atlīdzinājumu. Vispārīgi runājot par to, kam ir nozīme izskatāmajā lietā, no ECT judikatūras izriet, ka pamattiesības uz domicila neaizskaramību, kuras ir aizsargātas ar ECPAK 8. pantu, attiecībā uz pārbaudēm sabiedrību telpās nav pārkāptas tikai iepriekšējas tiesas atļaujas neesamības dēļ, ja ir ieviestas atbilstošas un pietiekamas garantijas pret ļaunprātīgu rīcību, it īpaši pilnīga attiecīgo pasākumu *ex post* pārbaude tiesā. Tas pats attiecas uz šajā pašā pantā garantētajām tiesībām uz korespondences neaizskaramību, jo ECT judikatūrā jautājums par sabiedrību saziņas izņemšanu ir cieši saistīts ar jautājumu par kratīšanu, kas veikta to telpās [53].

43. Tādi paši principi ir atrodami Tiesas judikatūrā saistībā ar Hartas 7. pantu. Tādējādi spriedumā *WebMindLicenses* attiecībā uz elektroniskā pasta izņemšanu kriminālprocesā Tiesa ir apstiprinājusi, ka, nepastāvot iepriekšējai tiesas atļaujai, indivīdu aizsardzība pret šajā pantā garantēto tiesību patvaļīgiem aizskārumiem no valsts iestāžu puses prasa stingru tiesisko regulējumu un šādas izņemšanas stingru ierobežošanu. Tā ir precizējusi, pirmkārt, ka šī izņemšana var būt saderīga ar minēto 7. pantu tikai tad, ja valsts iekšējie tiesību akti un prakse piedāvā atbilstošas un pietiekamas garantijas pret ļaunprātīgu un patvaļīgu rīcību, un, otrkārt, ka iepriekšējas tiesas atļaujas neesamību zināmā mērā var kompensēt ar personām, kuras skārusi izņemšana, doto iespēju lūgt *a posteriori* pārbaudi tiesā gan par tās tiesiskumu, gan par nepieciešamību, bet šādai pārbaudei jābūt efektīvai izskatāmās lietas konkrētajos apstākļos [54]. Runājot – precīzāk – par Komisijas pārbaudes pilnvarām, Tiesai jau ir bijusi iespēja precizēt, ka Eiropas Savienībā ieviestā sistēma atbilst ECPAK 8. panta prasībām, kā to interpretējusi ECT, kā arī Hartas 7. pantam un ka iepriekšējas tiesas atļaujas neesamība kā tāda nevar izraisīt Komisijas noteiktā pārbaudes pasākuma prettiesiskumu. Tiesa it īpaši ir uzsvērusi, ka Regulas Nr. 1/2003 20. pantā ir paredzēts gan šo pilnvaru tiesiskais regulējums, gan stingri to īstenošanas

[48] Skat. ECT spriedumu, 2002. gada 16. aprīlis, *Colas Est* u.c. pret Franciju (CE:ECHR:2002:0416JUD003797197, 48. un 49. punkts), un it īpaši attiecībā uz sabiedrību korespondenci – ECT spriedumus, 2013. gada 14. marts, *Bernh Larsen Holding AS* u.c. pret Norvēģiju (CE:ECHR:2013:0314JUD002411708, 172.–174. punkts), ECT spriedumu, 2022. gada 23. jūnijs, *Naumenco* un *Sia Rix Shipping* pret Latviju (CE:ECHR:2022:0623JUD005080514, 62. punkts), un ECT spriedumu, 2023. gada 4. aprīlis, *UAB Kesko Senukai* pret Lietuvu (CE:ECHR:2023:0404JUD001916219, 113. un 118. punkts un tajos minētā judikatūra).

[49] Skat. ECT spriedumu, 2023. gada 4. aprīlis, *UAB Kesko Senukai* pret Lietuvu (CE:ECHR:2023:0404JUD001916219, 113. un 117. punkts un tajos minētā judikatūra).

[50] Šajā nozīmē skat. spriedumu, 2015. gada 18. jūnijs, *Deutsche Bahn* u.c./Komisija (C-583/13 P, EU:C:2015:404, 32. punkts).

[51] Skat. ECT spriedumu, 2013. gada 14. marts, *Bernh Larsen Holding AS* u.c. pret Norvēģiju (CE:ECHR:2013:0314JUD002411708, 174. punkts).

[52] CE:ECHR:2014:1002JUD000009711, 86. un 87. punkts un tajos minētā judikatūra. Šajā pašā nozīmē skat. ECT spriedumu, 2017. gada 19. janvāris, *Posevini* pret Bulgāriju (CE:ECHR:2017:0119JUD006363814, 84. punkts).

[53] Skat. Rokasgrāmatu par ECPAK 8. pantu – "Tiesības uz privātās un ģimenes dzīves, dzīvokļa un korespondence neaizskaramību", 2022, 602. punkts.

[54] Skat. šī spriedumu 77. un 78. punktu.

ierobežojumi, un tā 8. punktā ir skaidri noteikts, ka Tiesas kompetencē ir pārbaudīt Komisijas pieņemtā pārbaudes lēmuma likumību un ka šī pārbaude attiecas gan uz tiesību jautājumiem, gan uz faktu jautājumiem un tādējādi ir visaptveroša [55].

44. Aizsardzības līmenis, kas nodrošināts Hartas 7. pantā, kā to interpretējusi Tiesa, nepārprotami attiecas uz valsts konkurences iestāžu kratīšanas un konfiscēšanas pilnvaru īstenošanu, kad tās piemēro LESD 101. un 102. pantu [56].

45. Tādējādi, ņemot vērā šo secinājumu 42. un 43. punktā izklāstīto, jāsecina, ka Hartas 7. pants pieļauj tādus dalībvalsts tiesību aktus, saskaņā ar kuriem saistībā ar izmeklēšanu par iespējamu LESD 101. panta vai LESD 102. panta pārkāpumu valsts konkurences iestāde bez iepriekšējas tiesas atļaujas var veikt kratīšanu un konfiscēt elektroniskā pasta vēstules, kuru saturs ir saistīts ar inspekcijas priekšmetu, ar nosacījumu, ka ir paredzēts stingrs tiesiskais regulējums attiecībā uz šīs iestādes pilnvarām, kā arī atbilstošas un pietiekamas garantijas pret ļaunprātīgu un patvaļīgu rīcību, it īpaši pilnīga attiecīgo pasākumu *ex post* pārbaude tiesā.

46. Tomēr ar šādu secinājumu nepietiek, lai pilnībā atbildētu uz iesniedzējtiesas uzdoto jautājumu. Šis jautājums jāaplūko arī no cita aspekta un jāpārbauda, vai Savienības tiesības nepieļauj to, ka tādos apstākļos kā tiesvedībās pamatlietās dalībvalsts piemēro Hartas 7. pantā garantēto pamattiesību uz saziņas neaizskaramību valsts aizsardzības līmeni, kas ir augstāks salīdzinājumā ar līmeni, kurš paredzēts šajā tiesību normā, kā to interpretējusi Tiesa, it īpaši, uzliekot valsts konkurences iestādei pienākumu saņemt iepriekšēju tiesas atļauju, lai varētu veikt inspekcijas un konfiscēšanu sabiedrības telpās.

47. Šajā ziņā jānorāda, ka Harta iekļaujas Eiropas pamattiesību aizsardzības sistēmā, kas ietver vairākus līmeņus paralēli starptautisko tiesību normām un konvencijām, tostarp it īpaši ECPAK, no vienas puses, un valstu konstitūcijām, no otras puses. Šajā kontekstā Hartas 53. panta mērķis ir precizēt faktu, ka to nevar izmantot, lai attaisnotu tā pamattiesību aizsardzības līmeņa pazemināšanos, ko nodrošina starptautiskās tiesības, Savienības tiesības vai dalībvalstu tiesību akti. Tādējādi dalībvalstu konstitucionālajās tiesībās paredzētā pamattiesību aizsardzība principā var pastāvēt vienlaikus ar Hartā garantēto aizsardzību un papildināt to [57].

48. Tiesa vairākkārt ir apstiprinājusi – tad, kad situācijā, kurā dalībvalsts rīcība nav pilnībā noteikta ar Savienības tiesībām, ar valsts tiesību normu vai pasākumu tiek īstenotas šīs tiesības Hartas 51. panta 1. punkta izpratnē, valsts iestādes un tiesas var piemērot valsts pamattiesību aizsardzības standartus, ja vien šī piemērošana neapdraud to aizsardzības līmeni, kāds tiek garantēts ar Hartu, kā to interpretējusi Tiesa, nedz arī Savienības tiesību pārākumu, vienotību un efektivitāti [58].

[55] Šajā nozīmē skat. spriedumu, 2015. gada 18. jūnijs, *Deutsche Bahn* u.c./Komisija (C-583/13 P, EU:C:2015:404, 29.–36. punkts), skat. arī spriedumu, 2013. gada 6. septembris, *Deutsche Bahn* u.c./Komisija (T-289/11, T-290/11 un T-521/11, EU:T:2013:404, 74.–100. punkts); par iespēju, ka visi pieejamie tiesību aizsardzības līdzekļi pret Komisijas pārbaudes pasākumiem varētu kompensēt iepriekš veiktas pārbaudes tiesā trūkumu, skat. arī spriedumu, 2023. gada 9. marts, *Les Mousquetaires* un *ITM Entreprises*/Komisija (C-682/20 P, EU:C:2023:170, 57. un nākamie punkti).

[56] Savienības konkurences tiesību normu piemērošanas pamatā ir līdztekus pastāvošu kompetenču sistēma, kurā LESD 101. un 102. pantu var piemērot gan Komisija, gan valsts konkurences iestādes (skat. spriedumu, 2017. gada 23. novembris, *Gasorba* u.c. (C-547/16, EU:C:2017:891, 23. punkts). Īstenojot šīs kompetences, šīm iestādēm ir pienākums ievērot Hartu, it īpaši tās 7. pantu – attiecībā uz inspekciju veikšanas pilnvarām.

[57] Šajā nozīmē skat. it īpaši spriedumu, 2023. gada 24. jūlijs, *Lin* (C-107/23 PPU, EU:C:2023:606, 115. punkts).

[58] Skat. spriedumu, 2019. gada 29. jūlijs, *Spiegel Online* (C-516/17, EU:C:2019:625, 21. punkts un tajā minētā judikatūra). Šajā pašā nozīmē skat. spriedumu, 2023. gada 24. jūlijs, *Lin* (C-107/23 PPU, EU:C:2023:606, 110. punkts), un – visbeidzot – rīkojumu, 2024. gada 9. janvāris, *Unitatea Administrativ Teritorială Judeţul Braşov* (C-131/23, EU:C:2024:42, 81. punkts).

49. Tādējādi pastāv trīs ierobežojumi valsts pamattiesību aizsardzības standartu piemērošanai jomās, kurās ir piemērojama Harta.

50. Pirmām kārtām, šāda piemērošana nozīmē, ka attiecīgā situācija nav izsmeļoši noregulēta Savienības tiesībās. Runājot – konkrētāk – par direktīvas tiesību normu īstenošanu dalībvalstīs, tā ir iespējama tikai tad, ja ar šo direktīvu nav veikta pilnīga saskaņošana [59].

51. Šajā gadījumā jānorāda, pirmkārt, ka Regulas Nr. 1/2003 20. panta mērķis ir reglamentēt tikai un vienīgi Komisijas izmeklēšanas pilnvaras un ne no tā formulējuma, ne konteksta, kurā tas iekļaujas, ne no tā mērķa neizriet, ka tas būtu piemērojams arī valsts konkurences iestādēm [60]. Otrkārt, Direktīvas 2019/1 mērķis, pieņemot, ka tā ir piemērojama pamatlietu faktiem, nav pilnībā tuvināt dalībvalstu tiesību aktus par konkurences iestāžu pilnvarām uzņēmējdarbības vietu inspekciju un konfiskāciju jomā, it īpaši saistībā ar nosacījumiem, no kuriem ir atkarīga lēmumu veikt šādus pasākumu spēkā esamība. Līdz ar to šie nosacījumi ir to dalībvalstu kompetencē, kuras attiecībā uz iejaukšanos, kas izriet no minētajiem pasākumiem, principā var brīvi piemērot to tiesību sistēmā paredzētās konstitucionālās garantijas, tostarp nepieciešamību saņemt iepriekšēju tiesas atļauju, ja vien tiek ievērotas Savienības tiesības. Turklāt Direktīvas 2019/1 6. panta 3. punktā, lasot to kopsakarā ar 31. apsvērumu, ir skaidri paredzēts, ka to piemēro, neskarot valsts tiesību aktos paredzētās prasības par valsts tiesu iestādes iepriekšējo atļauju šādu inspekciju veikšanai [61].

52. Otrām kārtām, valsts pamattiesību aizsardzības standartu piemērošana nedrīkst apdraudēt Hartā paredzēto aizsardzības līmeni. Savienības tiesību sistēmā Hartā ir noteikts tajā atzīto tiesību un brīvību minimālais aizsardzības līmenis, un tādējādi ne Savienības iestādes un struktūras, ne dalībvalstis, kad tās īsteno Savienības tiesības, nedrīkst piedāvāt zemāku aizsardzības līmeni.

53. Šajā gadījumā dalībvalsts tātad var paredzēt, ka saskaņā ar valsts konstitucionālajiem noteikumiem, kuros garantētas pamattiesības uz korespondences neaizskaramību, attiecībā uz valsts konkurences iestādes veikto kratīšanu un elektroniskā pasta vēstuļu konfiskāciju inspekciju laikā uzņēmuma uzņēmējdarbības telpās izmeklēšanā par LESD 101. vai 102. panta pārkāpumiem iepriekš jāsaņem tiesu iestādes atļauja, neatkarīgi no tā, vai runa ir par prokuratūru, kuras uzdevums ir izvirzīt publisko apsūdzību vispārējās interesēs, vai par izmeklētājtiesnesi, ar nosacījumu, ka, aplūkojot tās kopumā, garantijas, kuras saistītas ar to iejaukšanos minētajās pamattiesībās, kas izriet no šiem pasākumiem, tostarp ieinteresētajām personām pieejamie tiesību aizsardzības līdzekļi, sasniedz tādu šo tiesību aizsardzības līmeni, kas ir vismaz līdzvērtīgs līmenim, kurš garantēts Hartas 7. pantā, kā to interpretējusi Tiesa.

54. Trešām kārtām, valsts pamattiesību aizsardzības standartu piemērošana nedrīkst apdraudēt Savienības tiesību pārākumu, vienotību un efektivitāti [62]. Šajā ziņā Tiesa ir noraidījusi jebkādu Hartas 53. panta interpretāciju, saskaņā ar kuru tas atļauj vispārīgā veidā dalībvalstij piemērot augstāku šo tiesību aizsardzības līmeni, kas garantēts tās konstitūcijā, un vajadzības gadījumā iebilst pret Savienības tiesību normu piemērošanu [63]. Dalībvalsts iespēja piemērot tādas savas konstitucionālās garantijas attiecībā uz kratīšanu un konfiskāciju izmeklēšanā par LESD 101. un

[59] Skat. spriedumu, 2019. gada 29. jūlijs, *Funke Medien NRW* (C-469/17, EU:C:2019:623, 33. punkts).

[60] Pēc analoģijas skat. spriedumu, 2021. gada 21. janvāris, *Whiteland Import Export* (C-308/19, EU:C:2021:47, 35.–38. punkts).

[61] Norādīšu, ka dalībvalstīm ir piešķirta rīcības brīvība arī tad, ja Direktīvā 2019/1 ir paredzēts, ka ir vajadzīga iepriekšēja atļauja, skat. 7. panta 2. punktu, lasot to kopsakarā ar šīs direktīvas 34. apsvērumu.

[62] Šajā nozīmē skat. spriedumu, 2013. gada 26. februāris, *Melloni* (C-399/11, EU:C:2013:107, 60. punkts).

[63] Skat. spriedumu, 2013. gada 26. februāris, *Melloni* (C-399/11, EU:C:2013:107, 56. punkts).

102. panta pārkāpumiem, kuras nodrošinātu augstāku pamattiesību uz korespondences neaizskaramību aizsardzības līmeni nekā Hartā garantētais līmenis, tātad it īpaši ir atkarīga no jautājuma, vai šāda piemērošana var kaitēt pretkonkurences darbību apkarošanas efektivitātei. Šajā ziņā atgādināšu, ka Tiesa vairākkārt ir norādījusi, ka dalībvalstu konkurences iestādēm un to tiesām jāpiemēro LESD 101. un 102. pants, ja fakti ietilpst Savienības tiesību piemērošanas jomā, un jānodrošina to efektīva piemērošana vispārējās interesēs [64].

55. Tomēr tas, ka saskaņā ar dalībvalsts konstitūciju, kā to interpretējusi šīs valsts konstitucionālā tiesa, attiecībā uz valsts konkurences iestādes veikto kratīšanu un elektroniskā pasta vēstuļu, pat ja tās ir atvērtas/izlasītas, konfiskāciju – par kuru pastāv aizdomas par pretkonkurences darbībām – inspekciju laikā tā uzņēmuma uzņēmējdarbības telpās iepriekš jāsaņem izmeklētājtiesneša atļauja, pats par sevi nav tāds apstāklis, kurš varētu likt apšaubīt LESD 101. un 102. panta efektīvu piemērošanu. Proti, kā jau esmu norādījusi šo secinājumu 51. punktā, no Direktīvas 2019/1 skaidri izriet, ka Savienības likumdevēja uztverē tiesu iestādes iepriekšējas atļaujas mehānisma paredzēšana, lai īstenotu valsts konkurences iestāžu inspekciju veikšanas pilnvaras, ietilpst dalībvalstu kompetencē un ka šīs direktīvas 6. panta 3. punktā turklāt ir skaidri paredzēta dalībvalstu iespēja paredzēt šādu atļauju.

56. *AdC* norāda, ka ar *Tribunal Constitucional* (Konstitucionālā tiesa) interpretāciju ne tikai tiek apšaubīta iespēja kā pierādījumus izmantot elektroniskā pasta vēstules, kas konfiscētas kratīšanas laikā un kas ir tiesvedību pamatlietās priekšmets, bet arī tiek radīts risks, ka galīgie lēmumi, kuros konstatēts LESD 101. un 102. panta pārkāpums, tiks atzīti par spēkā neesošiem, jo pierādījumi, uz kuriem šī iestāde ir balstījusies, ir iegūti prettiesiski, un tas attiecas uz laikposmu, kas aptver pēdējos desmit gadus. Šāda interpretācija tātad radītu šķērsli Savienības konkurences tiesību normu efektīvai piemērošanai.

57. Šajā ziņā norādīšu, ka iesniedzējtiesa ne tikai nav uzdevusi Tiesai šo jautājumu, bet šī tiesa nav sniegusi Tiesai datus, kas vajadzīgi, lai ļautu tai izvērtēt 2023. gada spriedumu tvērumu un to piemērojamību laikā, kā arī to iespējamo ietekmi uz *AdC* pieņemtajiem galīgajiem lēmumiem, kuros konstatēts LESD 101. un 102. panta pārkāpums.

58. Šādos apstākļos es vienīgi paudīšu dažas pārdomas, kuras izklāstīšu turpinājumā.

59. Noteikumi par pierādījumu iegūšanas nosacījumiem un to izmantošanu valsts administratīvajos procesos par LESD 101. un 102. panta piemērošanu ir dalībvalstu kompetencē, ja nav Savienības tiesību normu šajā jomā [65]. Tādējādi tādos apstākļos kā tiesvedībās pamatlietās dalībvalsts var paredzēt, ka pierādījumi, kas savākti konkurences iestādes veikto inspekcijas pasākumu laikā, ja nav saņemta iepriekšēja tiesas atļauja, kura prasīta šīs dalībvalsts konstitūcijā, kā to interpretējusi tās konstitucionālā tiesa pēc šo pasākumu veikšanas, tiek izslēgti no šāda procesa [66].

60. Tomēr, lai gan šādu noteikumu pieņemšana un piemērošana ietilpst dalībvalstu kompetencē, tām šī kompetence jāīsteno, ievērojot Savienības tiesības, it īpaši efektivitātes principu. Tāpēc tās nedrīkst Savienības tiesību īstenošanu padarīt praktiski neiespējamu vai to pārmērīgi apgrūtināt,

[64] Skat. spriedumu, 2011. gada 14. jūnijs, *Pfleiderer* (C-360/09, EU:C:2011:389, 19. punkts un tajā minētā judikatūra); šajā pašā nozīmē skat. arī spriedumu, 2024. gada 18. janvāris, *Lietuvos notarų rūmai* u.c. (C-128/21, EU:C:2024:49, 108. punkts un tajā minētā judikatūra).

[65] Ne Regulā Nr. 1/2003, ne Direktīvā 2019/1, izņemot tās 32. pantu, kas attiecas uz pierādījumu veidiem, kuri ir pieņemami valsts konkurences iestādē, nav ietverti noteikumi šajā ziņā.

[66] Turklāt šāds noteikums tikai atspoguļotu prasības, kas izriet no likumības un tiesiskuma principu un pamattiesību ievērošanas, pēc analoģijas skat. spriedumu, 2019. gada 17. janvāris, *Dzivev* u.c. (C-310/16, EU:C:2019:30, 38. punkts); skat. arī spriedumu *WebMindLicenses*, 80.–89. punkts.

un – konkrēti konkurences tiesību jomā – tām jānodrošina, lai to pieņemti vai piemēroti noteikumi neapdraudētu LESD 101. un 102. panta efektīvu piemērošanu, kas valsts konkurences iestādēm ir jānodrošina vispārējās interesēs [67].

61. Taču šajā gadījumā, pirmkārt, iesniedzējtiesai, izvērtējot no 2023. gada spriedumiem izdarāmos secinājumus, manuprāt, jāņem vērā nepieciešamība nodrošināt Savienības konkurences tiesību normu efektīvu piemērošanu, izmantojot visas valsts tiesībās piedāvātās iespējas – tostarp, vajadzības gadījumā, tādos apstākļos kā pamatlietās iespēju novērst iepriekšējas tiesas atļaujas neesamību, veicot *a posteriori* pārbaudi tiesā –, lai nodrošinātu, ka par šo tiesību normu neievērošanu tiktu piemērots sods.

62. Otrkārt, lai nodrošinātu LESD 101. un 102. panta pilnvērtīgu īstenošanu, Portugāles tiesām varētu nākties nepiemērot valsts tiesību normu, ar kuru 2023. gada spriedumos izmantotajai interpretācijai tiek atzīts atpakaļejošs spēks, kālab tiktu apšaubīta attiecīgo uzņēmumu atbildība gadījumos, kad *AdC* ir galīgi konstatējusi Savienības konkurences tiesību pārkāpumu, radot sistēmisku nesodāmības risku par šādiem pārkāpumiem [68].

V. Secinājumi

63. Ņemot vērā visus iepriekš minētos apsvērumus, iesaku Tiesai uz trešo *Tribunal da Concorrência, Regulação e Supervisão* (Konkurences, sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas un uzraudzības lietu tiesa, Portugāle) uzdoto jautājumu katrā no apvienotajām lietām no C-258/23 līdz C-260/23 atbildēt šādi:

Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 7. pants jāinterpretē tādējādi, ka tas pieļauj tādus dalībvalsts tiesību aktus, saskaņā ar kuriem inspekcijas laikā uzņēmuma telpās, kas tiek īstenota saistībā ar izmeklēšanu par LESD 101. vai 102. panta pārkāpumu, valsts konkurences iestāde bez iepriekšējas tiesas atļaujas veic kratīšanu un konfiscē elektroniskā pasta vēstules, kuru saturs ir saistīts ar inspekcijas priekšmetu, ar nosacījumu, ka ir paredzēts stingrs tiesiskais regulējums attiecībā uz šīs iestādes pilnvarām, kā arī atbilstošas un pietiekamas garantijas pret ļaunprātīgu un patvaļīgu rīcību, it īpaši pilnīga attiecīgo pasākumu *ex post* pārbaude tiesā.

[67] Skat. spriedumu, 2021. gada 21. janvāris, *Whiteland Import Export* (C-308/19, EU:C:2021:47, 46. punkts).

[68] Pēc analoģijas skat. spriedumu, 2023. gada 24. jūlijs, *Lin* (C-107/23 PPU, EU:C:2023:606, 111.–124. punkts un rezolutīvās daļas 1. punkts). Pēc analoģijas skat. arī spriedumu, 2021. gada 21. janvāris, *Whiteland Import Export* (C-308/19, EU:C:2021:47, 53. punkts).